

Belgia

Opracowanie: Jakub Andrzejewski
Uczelnia: Politechnika Warszawska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 Hiszpanii (Uczyć się od kryzysu),
 Nowej Zelandii (Wspólnota wobec kryzysu),
 Szwajcarii (Droga do sukcesu)



”

Największym wyzwaniem jakie stoi przed architekturą jest to, że musimy ją stale definiować na nowo w świecie ciągłych zmian.

”

Marcelo Danza



14



BELGIA

PODSTAWOWE DANE



Europa



Bruksela



monarchia konstytucyjna



30 510 km²



katolicyzm



454 mln USD



10,6%



100%



7,38%



brak informacji



Największa różnica terenu w Belgii jest mniejsza, niż wysokość najwyższego budynku na świecie



15

WYSTAWA: Bravoure

Kuratorzy: The Bravoure team

Wystawa opowiadała o współczesnej architekturze Belgii, o tym, że architekci stali się cierpliwymi słuchaczami rozwiązującymi codzienne ludzkie problemy. Na ekspozycji znalazło się kilka historii opowiedzianych za pomocą cytatów, modeli w skali 1:1 oraz fotografii. Wystawa była konsekwencją poszukiwań, jakie kuratorzy przeprowadzili wśród belgijskich architektów rzemieślników.

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE:

Kult codzienności

Belgia jest małym państwem w zachodniej Europie. W dzisiejszych czasach belgijscy architekci nie zmagają się z większymi problemami architektonicznymi. Głównym wyzwaniem, jakie stawia przed nimi współczesna sytuacja społeczno-gospodarcza jest przede wszystkim poprawa jakości otaczającej przestrzeni.

Do tego typu zadań podchodzą niczym profesjonaliści rzemieślnicy, bez potrzeby tworzenia manifestów oraz zmieniania świata. Taki sposób zaangażowania wymaga dojrzałości

zarówno od nich, jak i ich klientów, co świadczy o bardzo wysokiej świadomości architektonicznej narodu belgijskiego.

Przykładem tego typu podejścia jest projekt skrzynki na listy w Antwerpii autorstwa pracowni Eagles of Architecture. Obiekt powstał w odpowiedzi na problem jednego z właścicieli tamtejszych domów, który nie miał skrzynki, a nie chciał montować kolejnego przedmiotu do ogrodzenia. Architekci mieli więc zaproponować coś, co nie zmieniłoby wizualnego stanu przestrzeni. Jeden ze słupków ogrodzeniowych został przez nich powiększony do takich rozmiarów, aby zmieściła się w nim skrzynka na listy.

Co więc jest sukcesem belgijskiej architektury? Przede wszystkim wzajemne zrozumienie między architektami a osobami, dla których projektują; umiejętność znalezienia właściwej odpowiedzi na potrzeby tych osób, a nie chęć realizacji za wszelką cenę wielkich idei architektonicznych.

14 Pawilon belgijski

15 Fotokolaż z wystawy Filipa Dujardina *memorial I*, ukazujący historię architektury przy pomocy archetypicznych filarów; *FOT. 14, 15 BEATA TYLEC/SERWIS PRASOWY WARSZATÓW*

Chile

Opracowanie: Filip Strzelecki
Uczelnia: Politechnika Warszawska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 Chin (Tradycja jako remedium na problemy obszarów nieurbanizowanych), Irlandii (Alzheimer. Lekcja architektury), Włoch (Mobilna architektura w służbie społeczeństwu)



”

Wyzwaniem dla młodych architektów jest zdolność do przezwycięzania luki pomiędzy uczelnią a miejscem pracy.

”

Juan Román



16



CHILE

PODSTAWOWE DANE



Ameryka Południowa



Santiago de Chile



republika prezydencka



756 096 km²



katolicyzm



240, 215 mld USD



7,8%



4,1%



99%



Susze, powodzie, trzęsienia, wulkany



Najbardziej suchym miejscem na Ziemi jest pustynia Atacama, leżąca w północnej części Chile

WYSTAWA: Against the tide

Kurator: Juan Román, José Luis Uribe

Wystawa opowiadała o roli edukacji architektonicznej w Chile. Prezentowała, w jaki sposób jedna z tamtejszych uczelni, Uniwersytet w Talce, mierzy się z ogólnowsiatowymi trendami architektonicznymi, w których dominują kwestie miejskie, a prawie zupełnie pomijane są problemy dotyczące terenów rolnych. Odpowiedzią są przede wszystkim działania punktowe. W pawilonie pokazane na przykładzie prac studentów, realizowanych głównie w okolicy miasta Talca. Obiekty te powstają z poszanowaniem krajobrazu, z lokalnych materiałów (czasem lokalnie znalezionych odpadów). Dzięki interwencjom w widoczny sposób podnosi się poziom życia w zapomnianych dotąd obszarach Doliny Centralnej Chile.

16, 17 | Na wystawie zostały przedstawione m.in. lokalne materiały, które studenci zbierają z okolicznych terenów, nie tylko naturalne, ale też postkonstruktcyjne, postarchitektoniczne, z których później na zajęciach na uczelni tworzą kompozycje rzeźb jako pierwsze ćwiczenie na pierwszym roku; *FOT.*

16, 17 – FILIP STRZELECKI/SERWIS PRASOWY WARSZATÓW

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Edukacja architektoniczna. Realizacja dyplomów magisterskich

Brak uwagi dla obszarów nieurbanizowanych jest zauważalny na terenie całego kraju. W związku z tym młodzi architekci często realizują projekty dyplomowe, które polegają na pomocy lokalnym społecznościom. Co powoduje, że edukacja architektoniczna w Chile, a w szczególności na Uniwersytecie w Talce jest tak skuteczna? Można wskazać trzy czynniki, które obecne są w całym okresie edukacji. Przede wszystkim lokalność. Studenci Uniwersytetu w Talce pochodzą z okolicznych miejscowości. Już na początku dobrze znają więc kontekst, a w trakcie nauki zgłębiają jeszcze jego specyfikę. Po drugie, materiały. Mają z nimi kontakt już w trakcie pierwszych ćwiczeń na wydziale architektury. Z zebranych z okolic uczelni materiałów mają za zadanie stworzyć rzeźbę. Poznają materiał. Uczą się go. Zaczynają go rozumieć. Po trzecie, społeczność. Ostatecznie, gdy przychodzi czas dyplomów, studenci, mając już rozbudowaną świadomość materiału i kontekstu, muszą zaprojektować obiekt służący ludziom z ich najbliższego otoczenia. Projektują, wyceniają, szukają inwestorów, wykonawców,

budują i realizują obiekt. Dzięki temu, rozpoczynając karierę zawodową, mają już za sobą doświadczenia praktyczne. Podsumowując, chilijskim sukcesem jest sukces wielopłaszczyznowej edukacji architektonicznej. Dzięki niej studenci dostają możliwość zrealizowania swoich projektów. Pomagają ludziom.



17

Dania



”

Nasza wiadomość na biennale brzmiała „Sztuka wielu” – kolektywny efekt wspólnych wysiłków.

”

Boris Brorman Jensen

Opracowanie: Przemysław Chimczak

Uczelnia: Politechnika Warszawska

Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw: Finlandii (Powrót do korzeni), Norwegii (Narodowe szlaki turystyczne), Seszeli (Pomiędzy architekturą a naturą), Szwecji (Kiruna – Jak przenieść miasto?)

18 | Wnętrze pawilonu duńskiego zostało wypełnione makietami obiektów, które w ostatnich latach odbiły się największym echem w kraju i zagranicą; FOT. PRZEMYSŁAW CHIMCZAK / SERWIS PRASOWY WARSZATÓW

19 | Multikulturowy park Superkilen w Kopenhadze; FOT. FORGEMIND ARCHIMEDIA; ŹRÓDŁO: CREATIVE COMMONS, LICENCJA CC BY 2.0



18



DANIA

PODSTAWOWE DANE



Europa



Kopenhaga



republika



43 095 km²



luteranizm



295,164 mln USD



10,8%



100%



27,56%



powodzie, susze



W 1947 roku Ole Kirk Christensen rozpoczął produkcję znanych obecnie na całym świecie klocków LEGO. Nazwa wzięta się z połączenia słów leg i godt co oznacza „baw się dobrze”



19

WYSTAWA: Art of many and the right to space

Kuratorzy: Boris Brorman Jensen, Kristoffer Lindhardt Weiss

W ramach wystawy w pawilonie narodowym Dania postawiła na kolektywizm i zaprezentowała zbiór makiet projektów, które w ostatnich latach odbiły się największym echem w kraju i zagranicą. Przegląd osiągnięć duńskich architektów i urbanistów pozwalał zrozumieć ogrom wspólnych starań, które zebrane razem stworzyły panoramę współczesnych miast Danii. W drugiej sali mogliśmy zobaczyć film z Janem Gehlem, duńskim architektem i urbanistą, który opowiadał o drodze, jaką przebył, zmieniając Kopenhagę w jedno z najlepszych miast do życia.

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Przestrzenie publiczne

Tytuł wystawy w duńskim pawilonie *The art of many and the right to space* opisuje prawdziwe Success Story tego narodu. W przypadku Duńczyków ciężko mówić o sukcesie jednostek. Zamiast tego mamy kolektywny sukces całego środowiska architektonicznego, które wykształciło w sobie poczucie odpowiedzialności za wspólne dobro – środowisko naturalne, przestrzenie publiczne, transport czy architekturę. Największą dumą Duńczyków są ich przestrzenie publiczne, które odzwierciedlają prawdziwą egalitarność tego narodu. Poprzez kreowanie wysokiej jakości placów, skwerów i ulic, podkreślają rolę wspólnoty

oraz czynią swoje miasta żywymi i chętniej użytkowanymi – zarówno przez mieszkańców, jak i turystów. Dużą zasługę mają w tym światowej klasy specjaliści, którzy reprezentują niemal wszystkie zagadnienia związane z planowaniem miast przyjaznych użytkownikom. Znajdują się wśród nich chociażby Jan Gehl, od lat uczący o tym, jak tworzyć miasta w ludzkiej skali, czy Jan Christiansen, który mając za sobą doświadczenia głównego architekta Kopenhagi, dzisiaj opowiada o tym, jak powinna wyglądać modelowa współpraca pomiędzy wszystkimi uczestnikami „gry w miasto”. Równie dobrze ma się tam architektura. Duńscy projektanci zawsze podkreślają swoje dążenie do tworzenia architektury, która może przysłużyć się całemu społeczeństwu. Z tego powodu nawet przy prywatnych inwestycjach powstają dodatkowe przestrzenie publiczne, udostępniane są tarasy widokowe oraz obowiązkowo kładzie się duży nacisk na ekologiczne aspekty budownictwa. Jeśli dołożymy do tego niesamowitą ilość innowacji w sektorze budowlanym, otrzymamy prawdziwy obraz duńskiego Success Story – sukcesu całego środowiska pracującego razem dla wspólnego dobra.



„Burj Khalifa. Ten projekt przyniósł Dubajowi nie tylko tytuł najpiękniejszego, perskiego, nadbrzeżnego miasta w regionie, ale też więcej turystów i odwiedzających, którzy chcą zobaczyć najwyższy budynek na świecie.”

Mahyar Moharmazadeh

Opracowanie: Anna Gajowiec
Uczelnia: Politechnika Śląska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 Argentyny (Akupunktura granic społecznych), Cypru (Przetłumaczyć wieżę Babel), Meksyku (Praca u podstaw)



20



ZEA

PODSTAWOWE DANE



Afryka



Abu Zabi



monarchia absolutna



83 600 km²



islam



370,29 mln USD



3,6 %



97,7 %



0,13 %



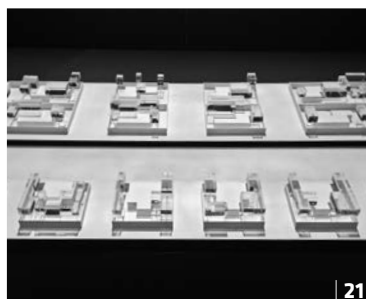
sztormowe przypyły, susze, trzęsienia ziemi



Abu Zabi jest pierwszym miastem zero-carbon, zero-waste i car-free

WYSTAWA: Transformations: The Emirate National House Kurator: Yasser Elsheshtawy

Wystawa Zjednoczonych Emiratów Arabskich na przykładzie typologii domów stworzonych w latach 70., tzw. Sha'abi, przedstawiała tradycyjny sposób myślenia o rozwoju architektury, która zmienia się wraz z użytkownikami. To perspektywa zastosowana przewrotnie, w kontraście do współczesnej, megalomańskiej architektury, która zawiązała takimi miastami Emiratów jak Dubaj czy Abu Zabi. Zdaniem kuratora nie jest to jednak wyłącznie retrospekcja porządkująca największy rządowy projekt z ubiegłego wieku, lecz wskazówka i odniesienie do tego, jak kształtuje się obecna architektura kraju i o czym powinni pamiętać architekci i inwestorzy nowo powstających budynków.



21

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE:

Globalizacja z przymrużeniem oka

Przewrotność w ujęciu Zjednoczonych Emiratów Arabskich polega na zachowaniu tożsamości mimo absorbowania ogromnych pokładów kultury zachodniej. Z biegiem czasu wyrazistość lokalnej kultury jest wprost proporcjonalna do ilości wchłoniętych wzorców zachodnich. Mieszkańcy Emiratów czerpią siłę z przetwarzania obcych wartości i wykuwania z nich swoich nowych tradycji. Ze względu na imponujące PKB kraju i bogactwo samych mieszkańców, nowe inwestycje w Emiratach powstają w szalonym tempie, by wymienić tylko współczesny Dubaj, w którym ciężko dziś doszukać się niemrawej skromności obecnej tam jeszcze pod koniec XX wieku. Emiraty stawiają na obiekty będące wyzwaniem dla konstruktorów i atakują swoją krzykliwością. Co ciekawe, projekty tych budynków i przestrzeni miejskich powstają w większości w skandynawskich czy amerykańskich biurach, które w swoich ojczyznach realizują obiekty charakteryzujące się umiarem i prostotą. To podejście ulega jednak zupełnej przemianie, kiedy klientem staje się bliskowschodni inwestor. Często jest w sta-

nie nakłonić klasyków architektury skandynawskiej do zaprojektowania budynku w kształcie rzyżu pustyni czy kałamarnicy. Widać, że mimo ogromnej fascynacji zachodnią kulturą, zamawiający potrafią bezboleśnie przełożyć ją na swój język. Jako Europejczycy dążymy do unifikacji, co sprawia, że zanika nasza różnorodność, podczas gdy tożsamość młodego państwa, jakim są Zjednoczone Emiraty Arabskie, rośnie i wyodrębnia się.

20, 21 | Wystawa ZEA na przykładzie typologii domów stworzonych w latach 70., tzw. Sha'abi, przedstawia tradycyjny sposób myślenia o rozwoju architektury, która zmienia się wraz z użytkownikami; FOT. 20, 21 – ANNA GAJOWIEC/ SERWIS PRASOWY WARSZTATÓW

Filipiny

Opracowanie: Magdalena Brzuska

Uczelnia: Politechnika Śląska

Uczestnik przygotował również

opracowanie dotyczące wystaw:

Austrii (Uchodźcy w mieście),

Egiptu (Nauka poprzez

doświadczenie), Serbii (Heroizm

młodych architektów)



”

Każda architektura jest wyjątkowa jeśli spojrzysz na jej kontekst.

”

Sudarshan V. Khadka Jr



22



FILIPINY

PODSTAWOWE DANE



Azja



Metro Manila



Jednolita prezydencka
republika konstytucyjna



300 000 km²



katolicyzm



291,965 mln USD



4,7%



87,5%



29,4%



erupcje wulkanów, tsunami,
trzęsienia ziemi



Davao City w południowej czę-
ści Filipin, o powierzchni 2444
km² jest jednym z największych
miast świata

WYSTAWA: Muhon: Traces of an adolescent city

Kuratorzy: Juan Paolo S. de la Cruz,
Sudarshan V. Khadka, Jr., Leandro Y.
Locsin, Jr

Stolica Filipin Manila została doszczętnie zniszczona podczas II wojny światowej, przez co nie zachowały się żadne znaczące budowle stanowiące o jej dawnym charakterze.

Obecnie Manila określa siebie mianem „miasta dorastającego”. Podejmuje wyzwanie wytworzenia nowej tożsamości poprzez wykorzystanie historycznych miejsc w nowej odsłonie.

Wystawa w pawilonie Filipin przedstawiała dziewięć obiektów związanych ze stolicą państwa – pomieszczenia zostały podzielone na trzy części reprezentujące kolejno historię, współczesność oraz przyszłość. Każda z sal zawierała te same obiekty, w takim samym rozmieszczeniu, jednak o różnej formie prezentacji. Ukazano je za pomocą modelu metaforycznie wyrażającego znaczenie dla społeczeństwa i tylko minimalnie nawiązującego do rzeczywistej formy. Ideą ekspozycji było bowiem pokazanie, w jaki sposób na przestrzeni lat zmienia się odbiór różnych budynków i miejsc.



23

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Historia – współczesność – przyszłość

Podczas II wojny światowej Manila została prawie całkowicie ogołoczone z zabytków. Obecnie poszukuje swojej nowej tożsamości, wykorzystując punkty orientacyjne w mieście. Są to zarówno budynki, jak i przestrzenie publiczne oraz elementy naturalnego krajobrazu. Jednym z takich miejsc jest Międzynarodowe Centrum Kongresowe, stanowiące część większego założenia kulturalnego, które powstało w latach 70. XX wieku. Obiekt ten był świadkiem wielu ważnych dla kraju wydarzeń. Przez lata zmieniało się podejście społecz-

stwa do tego budynku i jego znaczenie. Obecnie to niewątpliwie jeden z bardziej rozpoznawalnych gmachów Manili. Niestety, jest zagrożony wyburzeniem. Czy warto niszczyć kolejny budynek, który dopiero co wpisał się w świadomość narodową?

22, 23 | Wystawa w pawilonie Filipin przedstawia dziewięć obiektów związanych ze stolicą państwa – pomieszczenia zostały podzielone na trzy części reprezentujące historię, współczesność oraz przyszłość; każda z sal prezentuje te same obiekty, w takim samym rozmieszczeniu, jednak o różnej formie prezentacji;
FOT. 22,23 – MAGDALENA BRZUSKA/SERWIS PRASOWY WARSZATÓW

Grecja



„ Zamierzamy promować kolektywne działanie w celu zapoczątkowania dyskursu o nowym paradygmacie politycznym architektury; takim, który stoi po stronie większości, a nie wybranej mniejszości, naszych zróżnicowanych społeczeństw. „

SADAS-PEA

Opracowanie: Magda Koźluk

Uczelnia: Politechnika
Warszawska

Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
Australii (Kultura, dziedzictwo),
Francji (Mieszkalnictwo socjalne),
Wybrzeża Kości Słoniowej
(Planowanie przestrzenne)

24 | Wystawa w pawilonie greckim;
FOT. ANNA GHIRALDINI/DZIĘKI UPRZEJMOSCI
STOWARZYSZENIA ARCHITEKTÓW
GRECKICH

**25 | Zdjęcie z hotelu City Plaza w
Atenach, w którym od kwietnia 2016
roku mieszka kilkaset uchodźców;**
FOT. DZIĘKI UPRZEJMOSCI STOWARZYSZENIA
ARCHITEKTÓW GRECKICH



24



GRECJA PODSTAWOWE DANE



Europa



Ateny



demokracja parlamentarna



131 940 km²



prawosławie



195,212 mld USD



8,1%



100%



13,90%



brak



Po centrum stolicy Grecji w dni parzyste (od poniedziałku do piątku) mogą poruszać się tylko samochody z parzystymi numerami rejestracyjnymi i odwrotnie

WYSTAWA: #ThisIsACo-op Kuratorzy: Stowarzyszenie Architektów Greckich

Wystawa w pawilonie greckim miała odzwierciedlać zasady demokracji w możliwie najbardziej wielowymiarowy sposób. Przy obecnym kryzysie demokracji w wielu krajach, głos Grecji, jej kolebki, miał wybrzmieć bardzo mocno. Przy powstawaniu wystawy uczestniczyło 131 członków Greckiego Stowarzyszenia Architektów, którzy swoje propozycje mogli zgłaszać w trakcie otwartego naboru. Strukturę ekspozycji zbudowano wokół czterech głównych problemów, które dotknęły kraj w ostatnim czasie, tj. kryzysu ekonomicznego, kryzysu urbanistycznego miast, kryzysu zawodu architekta i kryzysu tysięcy uchodźców i uchodźczyń przybywających na greckie wyspy, gdzie bardzo często pozostają „uwięzieni” na długie miesiące. Centralną przestrzeń wystawy stanowiła współczesna agora. Tu przynajmniej raz w miesiącu odbywały się dyskusje na temat wyzwań, przed jakimi stała Grecja i jej mieszkańcy.

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Najlepszy Hotel w Europie

Grecja na przestrzeni ostatnich lat stale mierzy się z kolejnymi kryzysami, począwszy od trudności ekonomicznych, które odbiły się również na kondycji urbanistycznej miast (opuszczone obiekty użyteczności publicznej, porzucone majątki), po ostatni, najtragiczniejszy kryzys migracyjny. Polityka lokalnych władz wobec uchodźców nie przynosi spodziewanych efektów. Znamiennym przykładem jest opuszczone lotnisko Hellinikon na przedmieściach Aten. Zostało ulokowanych tam kilka tysięcy osób, jednak warunki, w jakich żyją, są zupełnie niedostosowane do ich potrzeb. W przestrzeni wielkich hal odpraw ludzie żyją w namiotach. W obliczu tak tragicznej sytuacji mocno wybrzmiewa historia hotelu City Plaza w Atenach. Po generalnym remoncie w 2010 roku, obiekt ten stał opuszczony, co dla grupy aktywistów, lewicowych działaczy politycznych, jak i części mieszkańców Aten, wydawało się skandaliczne, gdy tuż obok setki ludzi cierpią z powodu braku przyzwoitego dachu nad głową. W kwietniu 2016 roku zwrócono społeczeństwu opuszczony od 6 lat hotel, w którym schro-

nienie znalazło ok. 300 uchodźców i uchodźczyń, m.in. z Syrii, Iraku, Pakistanu. Budują tam razem wspólnotę, współodpowiedzialną za nowy dom – razem sprzątają, gotują, dzielą się obowiązkami. Tworzą społeczność, dzięki której po traumie wojny i prześladowań odzyskują godność, wiarę i włączają się w życie greckiego społeczeństwa. Na początku tego roku 150 dzieci mieszkających w City Plaza wznowiło naukę w greckich szkołach.



25

Jemen

Opracowanie: Dagmara Pasińska
Uczelnia: Politechnika Łódzka
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 Bahrajnu (Epoka aluminium),
 Chorwacji (Fabryka kultury niezależnej),
 Macedonii (Brut-Bunt)

**26 | Pawilon Jemenu; FOT. DZIĘKI
 UPRZEJMOŚCI PAVILONU JEMEŃSKIEGO**
**27 | Projekt rozbudowy miasta
 Sana'a; ŹRÓDŁO: BCEOM**



”

Chciałem zwrócić uwagę na to, co obecnie dzieje się w Jemenie.

”

Renzo Ravagnan



26



JEMEN

PODSTAWOWE DANE



Azja



Sana'a



republika tymczasowa



527 970 km²



islam



35,954 mld USD



1,300 UDS per capita



48,4 %



1 %



trzęsienia ziemi



Pierwszy kraj na Półwyspie Arabskim, który przyznał kobietom prawo do głosowania

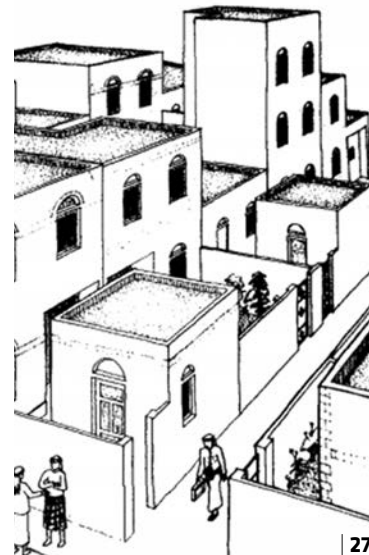
WYSTAWA: The beautiful Yemen

Kuratorzy: Anne Haltrop, Neura Al Sayeh

Idea powstania pawilonu Jemenu zrodziła się w 2014 roku, kiedy Lidwien Scheepers po raz pierwszy postanowiła pokazać architekturę tego kraju na arenie międzynarodowej. Wraz ze specjalistami w dziedzinie antropologii, archeologii i architektury rozpoczęła przygotowania do opowiedzenia historii o unikatowym dziedzictwie tego kraju. Poprzez nawiązanie współpracy z kuratorem wystawy, który od 10 lat zajmuje się badaniem architektury tradycyjnej na terenie Republiki Jemeńskiej, udało się stworzyć bazę unikatowych informacji. Ekspozycja przedstawiająca różnorodne techniki budowlane, style architektoniczne oraz przykłady rzemiosła i grafiki zestawiona została z dokumentacją płonących, zbombardowanych miast. Wystawa, choć skromna i obiektywnie mała, nie dawała zapomnieć o tym, by pamiętać. W obliczu wojny, 15. Międzynarodowe Biennale Architektury w Wenecji pozwala Jemenowi po raz pierwszy w historii powiedzieć głośno, że jego architektoniczne dziedzictwo jest dziedzictwem całego świata.

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Uczyc się od USTA

USTA to wykwalifikowany rzemieślnik, który poprzez znajomość materiałów, lokalnych warunków oraz potrzeb społecznych, nie będąc inżynierem, pełni funkcję budowniczego, urbanisty i grafika. Dowodem na to jest Shibam – miasto zbudowane z około 500 domów posiadających od 5 do 11 kondygnacji w formie wież sięgających 30 metrów. Każdy z budynków ma strukturę konstrukcyjną, fundamenty, klatkę schodową oraz różnorodne rozwiązania fasad. Nieprawdopodobna wiedza budowlana UST, przekazywana od pokoleń, stała się dziedzictwem narodowym Jemenu. Umiłowanie tradycji przez obywateli wpłynęło na zachowanie roli rzemieślnika w procesie budowania miast. Dzięki temu Jemen jako jedyne państwo Bliskiego Wschodu może pochwalić się zachowaną architekturą tradycyjną, która w kontekście sąsiednich państw czyni go miejscem unikatowym. Unikalne jest również świadome korzystanie ze spuścizny rzemieślników poprzez współczesnych architektów. Przykładem tego procesu jest osiedle domów w dzielnicy miasta Sana'a, w którym architekt Sawad Sawan kontynuuje dialog



27

między tradycją a współczesnością. Przykład ten jest świadectwem świadomości społeczeństwa o wartości sztuki rzemiosła, będącej inspiracją po dziś dzień. Związek z procesem tworzenia ma nadal kluczowe znaczenie i roztropny współczesny architekt poszukuje głębokiej, osobistej przyjaźni z rzemieślnikiem, rękodzielnikami i artystami po to, aby połączyć na nowo swój zintegrowany świat i myśł ze źródłem wszelkiej prawdziwej wiedzy. Juhani Pallasmaa

Korea Płd.

Opracowanie: Karolina Tatar
Uczelnia: Politechnika Krakowska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 Czech (Dawne z nowym), Japonii (Lokalna samodzielność), Luksemburga (Lekarstwem co-housing), Słowacji (Przywrócona godność)



„Największym wyzwaniem dla architektury jest pytanie, jak kreatywnie przyswajać hiperzagęszczenie przechodząc od ilości do jakości?”

Sung Hong KIM



28



KOREA PŁD. PODSTAWOWE DANE



Azja



Seul



republika prezydencka



98 480 km²



ateizm



1 378,000 mln USD



7,4%



100%



1,6%



cyklony, susze, tsunami,



Pierwszy kraj, w którym wprowadzono cyfrowe podręczniki

WYSTAWA: The fair game

Kurator: Sung Hong Kim

Wystawa stanowiła próbę objaśnienia zasad panujących na koreańskim rynku deweloperskim. Autorzy nie mają wątpliwości, że jednym z czynników najsilniej wpływających na architekturę Seulu jest jego ekstremalne przeludnienie i gęstość zabudowy (w stolicy żyje już 20% populacji kraju). FAR, czyli wskaźnik intensywności zabudowy, jest ograniczany prawnie, a wraz z wieloma innymi czynnikami, które muszą być wzięte pod uwagę podczas projektowania, w ogromnym stopniu wpływa na jakość życia mieszkańców. Ten specjalistyczny w wielu miejscach na świecie termin wszedł już do codziennego języka koreańskiego społeczeństwa.

28, 29 Wystawa w pawilonie koreańskim stanowiła próbę objaśnienia zasad panujących na koreańskim rynku deweloperskim;

FOT. 28 – KAROLINA TATAR, FOT. 29 – BEATA TYLEC/SERWIS PRASOWY WARSZATÓW

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE:

Ograniczenia budzące kreatywność

Autorom wystawy zależało, aby wytłumaczyć, jak skomplikowanym i złożonym problemem jest hiperzagęszczenie Seulu. Na wstępie musimy przyswoić masę informacji i technicznych szczegółów, które jednak bardzo pomagają w zrozumieniu tego zjawiska. Początkowo dodawaniem kolejnych metrów kwadratowych parali się jedynie drobni rzemieślnicy czy prości budowlańcy, którzy często nielegalnie oferowali zabudowywanie balkonów, dobudowywanie wiat lub antresoli, jeśli było na nie jeszcze miejsce. W konsekwencji w Seulu pojawił się

nieprawdopodobny chaos wizualny – wiele części miasta najzwyczajniej przypomina jedną wielką dobudówkę. Na szczęście na pewnym etapie do panujących tu reguł dostosowali się również najlepsi architekci. Mimo że ich głównym zajęciem stała się niejako gra z przepisami, dostrzegli wartość tych zabiegów. Dzisiaj w Seulu można obserwować niezwykle realizacje, które przekuły ograniczenia w siłę i przy maksymalnym wykorzystaniu dostępnej prawnie przestrzeni są niezwykle wręcz przejawem kreatywności. Dla dobra ludzi architekci poszli krok do tyłu, by ostatecznie zrobić więcej niż kilka do przodu.



29

Nigeria



”

Kim jest architekt? Jest to teoretyk, artysta, projektant wizji naszego życia, który mówi o tym cokolwiek jest ważne w danym czasie.

”

Camilla Boemio

Opracowanie: Agnieszka Chromiec

Uczelnia: Politechnika Gdańska

Uczestnik przygotował również

opracowanie dotyczące wystaw:

Kanady (Szukanie tożsamości:

rdzenne ludy Kanady), Niemiec

(Francis Kéré), Urugwaju

(Synergia co-work)



30



NIGERIA

PODSTAWOWE DANE



Afryka



Abuja



republika federalna



923 768 km²



islam, chrześcijaństwo



481,066 mln USD



3,7%



48%



27,56%



powódzie, susze



Większość niezależnych nigeryjskich architektów, artystów pracuje za granicą

WYSTAWA: Diminished capacity

Kurator: Camilla Boemio

Pawilon Nigerii pojawił się na biennale architektury po raz pierwszy. Wystawę zaprezentowano w poprzemysłowym budynku Spazzio na wyspie Giudecca. Autor ekspozycji, Ola Dele-Kuku, starał się podkreślić tożsamość poszczególnych krajów afrykańskich, w tym Nigerii, zwracając jednocześnie uwagę, że w świadomości większości Europejczyków Czarny Ląd bywa odbierany stereotypowo, jako jednorodny kontynent. W symboliczny sposób artysta zobrazował sytuację konfliktu, który jego zdaniem jest niezbędny, aby nastąpił rozwój. Dwie zderzające się ze sobą rzeczywistości poprzez konflikt dochodzą do porozumienia, tworząc jedną całość. Poszukując języka uniwersalnego, Ola Dele-Kuku odniósł się do podstawowych praw człowieka. Ta niezwykle filozoficzna i głęboka praca była wyrazem jego otwartości w poszukiwaniu prawd na temat ludzkości.

30 | Wystawę Nigerii zaprezentowano w poprzemysłowym budynku Spazzio na wyspie Giudecca; FOT. AGNIESZKA CHROMIEC/SERWIS PRASOWY WARSZATÓW

31 | Ola Dele-Kuku – autor ekspozycji;

FOT. AUGUSTO MAURANDI/DZIEKI UPRZEJMOŚCI PAVILONU NIGERYJSKIEGO



31

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Po raz pierwszy na Biennale Architektury

Nigeria – najludniejszy, najprężniej rozwijający się kraj afrykański. Pomimo znaczącej grupy artystów i architektów wywodzących się z tego regionu Afryki, rząd nie przeznaczają żadnych funduszy na rozwój niezależnej kultury i sztuki. Nic więc dziwnego, że rok 2016 jest pierwszym, w którym udało się doprowadzić do realizacji pawilonu narodowego Nigerii na biennale architektury w Wenecji. Za ogromny sukces można uznać już sam fakt uczestnic-

stwa kraju w tym wydarzeniu. Dotychczas Nigeria dwukrotnie próbowała włączyć się w biennale, jednak obie próby zakończyły się fiaskiem z powodu braku odpowiedniego finansowania, tłumaczonego niestabilną sytuacją polityczną, bądź odbywającymi się właśnie zmianami w władzy. Rząd nie był zainteresowany promowaniem swoich artystów, architektów.

Jednym z nich jest Ola Dele-Kuku, autor wystawy *Diminished Capacity*. Razem z Camillą Boemio znaleźli odpowiedni język, by zaprezentować Nigerię na scenie międzynarodowej. Raport z frontu jednego z państw najbardziej doświadczonych przez przemoc, terrorizm i korupcję, odnosi się do szerszego kontekstu. Nie dotyczy jedynie sytuacji panującej w Nigerii, ale przedstawia kraj na tle innych państw i regionów składających się na zróżnicowany afrykański kontynent.

Należy mieć nadzieję, że ten krzyk o tożsamość będzie dla nas powodem do przemyślenia stereotypowych wyobrażeń, a dla nigeryjskiego rządu – do rozważenia strategii zarządzania finansami.

Peru



„Tworzenie sensownej architektury jest prawdopodobnie najważniejszym zadaniem, któremu należy dziś sprostać będąc architektem.

Jean Pierre Crousse

Opracowanie: Agata Skórka
Uczelnia: Politechnika Poznańska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 RPA (W grupie siła), Czarnogóry (Konsekwentnie do przodu)
 Turcji (Misja ratunkowa)



32



PERU

PODSTAWOWE DANE



Ameryka Południowa



Lima



republika



1 285 220 km²



katolicyzm



192,084 mln USD



5,5 %



91,2 %



28,25 %



trzęsienia ziemi, tsunami,
powodzie, pożary,
osuwiska



Uniwersytet Św. Marka w
Limie jest najstarszym na
kontynencie

WYSTAWA: Our Amazon frontline Kurator: Sandra Barclay, Jean Pierre Crousse

Projekt *Our Amazon Frontline* odnosił się bezpośrednio do obszarów na terenie Puszczy Amazońskiej w Peru. Wystawa przedstawiała Amazonię jako źródło peruwiańskiego dziedzictwa, którego wyjątkowość i piękno należy chronić w szczególny sposób. Lasy deszczowe, pokrywające ponad 60% powierzchni tego kraju, zostały wraz ze swoimi mieszkańcami uwiecznione na zdjęciach, jakie można było oglądać w pierwszej części wystawy. Dalsza część skupiała się na przedstawieniu problemów, z jakimi należy się zmierzyć, a także planowanych i realizowanych rozwiązań. Kuratorzy w szczególny sposób starali się podkreślić, że Peru stoi przed poważnym zadaniem znalezienia pomysłów na to, by zachować tę krainę jako ostatni front rdzennej kultury kraju.

32 | Wystawa w pawilonie przedstawia Amazonię jako źródło peruwiańskiego dziedzictwa, którego wyjątkowość i piękno należy chronić w szczególny sposób; FOT.

32 - AGNIESZKA CHROMIEC, FOT. 33 - AGATA SKÓRKA/SERWIS PRASOWY WARSZTATÓW

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Krok pierwszy: edukacja

Młody mieszkaniec Amazonii musi spędzić codziennie kilka godzin na wędrowce do szkoły, a kiedy już tam się znajdzie, spotyka nauczyciela, który zwykle nie mówi jego dialektem. Dzień mija, wiele zrozumieć się nie da, zwłaszcza, gdy warunki wokół nie przypominają tego, co można nazwać „miejszem nauki”. Powrót do domu to dla niego kolejne godziny. Jednak sytuacja w Peru właśnie się zmienia. W celu ochrony terenów Amazonii, będących nie tylko rezerwatem przyrody o wyjątkowym znaczeniu, ale również ostoją dziedzictwa i niezwykłej kultury tego kraju, rząd postanowił wprowadzić szereg

reform. Zebrane wspólnie mają sprawić, że Amazonia i jej rdzenni mieszkańcy będą mogli stać się częścią nowoczesnego Peru na swoich własnych zasadach. Plan Selva to jeden z kroków, który ku temu prowadzi. Reforma edukacyjna zakłada budowę specjalnych placówek oświatowych włączonych w życie istniejącej społeczności od początku powstania, reformę systemu szkolnictwa oraz zapewnienie wsparcia, również wtedy, gdy budowa się zakończy. To wszystko w walce o młode pokolenie. Zagrożone dziś wartości mają zostać zachowane i stanowić dalej fundament kultury i siły całego kraju.



33

Singapur

Opracowanie: Natalia Piesik
Uczelnia: Zachodniopomorski
 Uniwersytet Technologiczny
Uczestnik przygotował również
opracowanie dotyczące wystaw:
 Estonii (Dialog z przeszłością),
 Litwy (Przerwanie procesu),
 Łotwy (Przetłumaczyć wieżę
 Babel), Słowenii (Praca u
 podstaw)



”

Zamknięte niegdyś budynki władz obecnie są dostępne dla wszystkich.

”

Teo Yee Chin



34



SINGAPUR

PODSTAWOWE DANE



Azja



Singapur



republika



716,1 km²



buddyzm, chrześcijaństwo



295,7 mld USD



4,9%



100%



Singapur składa się z głównej
wyspy otoczonej 62 mniejszymi



0,52%



Pożary, sztormy, susze



35

OPIS PAWILONU: Space to imagine room for everyone

Kurator: Teo Yee Chin

W 2011 roku zamknięto linię kolejową łączącą granicę Singapuru z Malezją. 24-kilometrowy odcinek torów wraz z przyległą przestrzenią pozostawał niezagospodarowany. Aby zaradzić tej sytuacji, urząd ds. przebudowy zorganizował konkurs na projekt nowej aranżacji tych terenów, prace w osobnych kategoriach zgłaszać mogli zarówno doświadczeni projektanci, jak i studenci.

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Zmiana przestrzeni

Uzyskano w ten sposób ponad 200 wizji nowej strefy rekreacji i odpoczynku. Miejsce to jest ważne, ponieważ łączy ze sobą aż sześć głównych zielonych przestrzeni w Singapurze. Zdaniem mieszkańców ten nowy park powinien być przyjazny dla wszystkich – niepełnosprawnych, starszych, rodzin z dziećmi. Aby było to możliwe, każdy z nowych „przystanków” dawnej linii ma znajdować się blisko domu lub osiedla.

Po kilku latach od rozstrzygnięcia konkursu i realizacji fragmentów założenia urząd nadal współpracuje z ludźmi i studentami, starając się, by miejsce jak najlepiej odpowiadało potrzebom użytkowników. Historia Zielonego Łącznika pokazuje, w jaki sposób władze miasta we współpracy z mieszkańcami potrafią zmienić charakter wspólnej przestrzeni w skali całego kraju.

34, 35 | Pawilon Singapuru; FOT. 34,
35 – NATALIA PIESIK/SERWIS PRASOWY
WARSZTATÓW

Tajlandia



”

Unikatowość naszej współczesnej architektury jest mieszkanką tajlandzkich materiałów, tradycyjnych przestrzeni z dzisiejszym kontekstem.

”

Sinn Phonghanyudh

Opracowanie: Wojciech Motyka
Uczelnia: Politechnika Wrocławska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
Iranu (Potrzeba partycypacji),
Kuwejtu (Poszukiwanie tożsamości)



36



TAJLANDIA

PODSTAWOWE DANE



Azja



Bangkok



monarchia konstytucyjna



945 087 km²



buddyzm



395,281 mln USD



6,5%



100%



23%



trzęsienia ziemi, powódzie



Jedna dziesiąta wszystkich gatunków zwierząt żyje w Tajlandii

OPIS PAWILONU: Class of 6.3

Kurator: Marcelo Danza

Tajlandzki pawilon, oszczędny w środkach, ukryty w mroku, wykorzystywał nieświadomych niczego zwiedzających do interakcji. Przestrzeń wypełniały setki cieniutkich drutów, na których końcach znajdowały się drewniane, schematyczne domki. Krok zwiedzającego wprawiał je w drganie, w nerwowe, chaotyczne wibracje. Jedyną co w tym morzu drewnianych modeli było statyczne to 9 makiet szkół odbudowanych po trzęsieniu, które dotknęło północną Tajlandię w roku 2014. Makiety wykonano z niezwykłą pieczołowitością, którą pozwolono docenić zwiedzającemu dzięki punktowemu oświetleniu. Pomalowane na czarno ściany ozdabiał tylko prosty tekst opisujący całą historię Klasy 6.3 oraz kilka ekranów prezentujących materiał wideo.

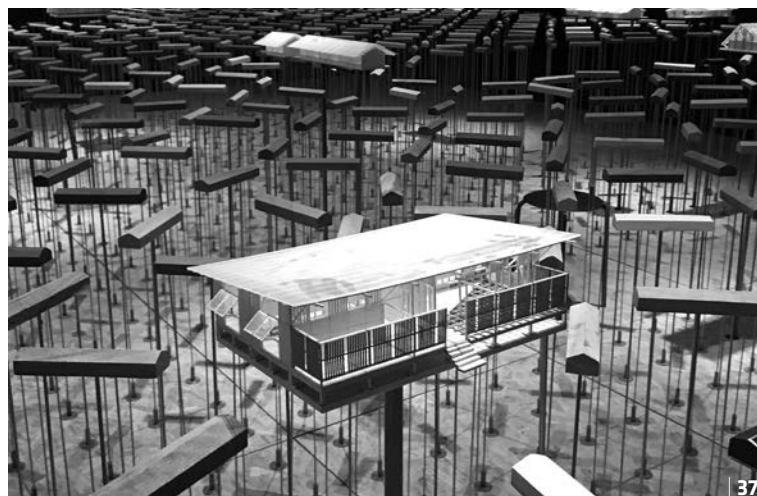
36, 37/ Przestrzeń ekspozycji wypełniały setki cieniutkich drutów, na których końcach znajdowały się drewniane, schematyczne domki; Jedyną co w tym morzu drewnianych modeli było statyczne to 9 makiet szkół odbudowanych po trzęsieniu, które dotknęło północną Tajlandię w roku 2014; FOT. 36, 37 – BEATA TYLEC / SERWIS PRASOWY WARSZTATÓW

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Lekcja wy- ciągnięta z katastrofy

4 maja 2014 roku północną część Tajlandii dotknęło trzęsienie ziemi o sile 6.3 w skali Richtera, niszcząc tysiące budynków, w tym 9 szkół podstawowych i pozostawiając setki dzieci bez miejsca do nauki. Grupa projektowa Design for Disasters, będąca organizacją non-profit, poprosiła dziewięciu tajlandzkich architektów o zaprojektowanie nowych budynków dla dziewięciu zniszczonych szkół. Projekty musiały uwzględniać niewielki koszt budowy i krótki czas realizacji oraz,

co najważniejsze, rozwiązania zabezpieczające przed skutkami ewentualnych trzęsień ziemi w przyszłości. W całym przedsięwzięciu wzięli udział nie tylko architekci, inżynierowie i konsultanci różnych branż, ale też dyrektorzy szkół oraz nauczyciele. Tym samym katastrofa z 2014 roku zjednoczyła społeczeństwo – starych i młodych, amatorów i profesjonalistów.

Przy całym tragizmie sytuacji, Tajlandczycy wiele się nauczyli i być może uda im się zapobiec tak poważnym skutkom trzęsień ziemi w przyszłości.



37



Najlepsza niskobudżetowa realizacja to społeczne projekty Rural Studio w Alabamie



Cynthia Davidson

Opracowanie: Bartosz Girek
Uczelnia: Politechnika Wrocławska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 Armenii (Miasto jest nasze),
 Izraela (W trosce o środowisko),
 Holandii (Mistrzowie miast)



38



USA

PODSTAWOWE DANE



Ameryka Północna



Waszyngton



republika konstytucyjna



9 629 091 km²



protestantyzm



1 794,000 mIn USD



17,1%



13,5%



7,92%



trzęsienia ziemi, powodzie,
cyklony, susze



największa liczba laureatów
Nagrody Nobla na świecie

OPIS PAWILONU: The architectural imagination

Kuratorzy: Cynthia Davidson, Monica Ponce de Leon

Wystawa w pawilonie amerykańskim, zatytułowana *Wyobraźnia architektoniczna*, prezentowała zbiór czysto teoretycznych projektów próbujących zmierzyć się z problemem Detroit – miasta, które niegdyś stanowiło ucieleśnienie amerykańskiego snu, a dziś stało się symbolem porażki. Dwanaście propozycji – każda przygotowana przez inną pracownię architektoniczną – koncentrowało się na czterech wybranych fragmentach miasta, definiując lokalne problemy, a potem starając się znaleźć rozwiązanie. Śmiałe, acz utopijne projekty prezentowały całe spektrum pomysłów, które niejednokrotnie daleko wykraczały poza ramy powszechnie pojmowanej architektury.

38 Wystawa prezentuje zbiór czysto teoretycznych projektów próbujących zmierzyć się z problemem Detroit – miasta, które niegdyś stanowiło ucieleśnienie amerykańskiego snu, a dziś stało się symbolem porażki;

FOT. BEATA TYLEC/SERWIS PRASOWY WARSZATÓW

39 Siedziba straży pożarnej w Newbern; FOT. TIMOTHY HURSE/DZIĘKI UPRZEJMOŚCI RURAL STUDIO



39

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Siła lokalnej inicjatywy

Newbern jest niewielkim miasteczkiem w zachodniej Alabamie, zamieszkałym przez niespełna 180 osób. Z roku na rok mieszkańców wciąż ubywało, czego jednym z powodów był brak stacji straży pożarnej w promieniu kilkudziesięciu kilometrów, przez co koszty obowiązkowego ubezpieczenia domów stały się niebotycznie wysokie. Coraz mniej ludzi mogło pozwolić sobie na posiadanie domu w takim miejscu. Sytuacja zaczęła się zmieniać, gdy w sprawę zaangażował się pobliski oddział Uniwersytetu Auburn – Rural Studio, mający już spore doświadczenie w realizacji

projektów architektonicznych przy zaangażowaniu studentów i lokalnej społeczności. Z publicznej zbiórki udało się pozyskać ponad 100 000 dolarów, które pozwoliły wolontariuszom na zbudowanie nowej siedziby straży pożarnej w ciągu dwóch lat. Był to pierwszy budynek publiczny w Newbern od przeszło 400 lat. Stacja okazała się wielkim sukcesem, stając się nie tylko siedzibą straży pożarnej, ale także centrum życia jego mieszkańców, które wkrótce zgromadziło środki na budowę następnej publicznej instytucji – nowej biblioteki. Tymi małymi krokami do uśpionego dotąd miasteczka zaczęło powracać życie.

Węgry



”

Decyzje polityczne w pewnym stopniu kształtują architekturę, ale to kryzys ekonomiczny ma na nią największy wpływ.

”

Gábor Fábíán

Opracowanie: Grzegorz Krzemień
Uczelnia: Politechnika Świętokrzyska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw: Brazylii (Spłacanie długu z przeszłości poprzez różne inicjatywy społeczne); Polski (Sukces współpracy na przykładzie Nowych Żernik we Wrocławiu), Rumunii (Świadomość jako klucz do sukcesu)

40 | Funkcjonująca przestrzeń kulturalna; FOT. DZIĘKI UPRZEJMOŚCI PAWILONU WĘGIESKIEGO

41 | Węgierski pawilon prezentował opowieść o tym, w jaki sposób stworzyć bardzo dobrze działającą przestrzeń w pozornie nienadającym się do tego miejscu; FOT. GRZEGORZ KRZEMIEN/SERWIS PRASOWY WARSZTATÓW



40



WĘGRY

PODSTAWOWE DANE



Europa



Budapeszt



republika



93 030 km²



katolicyzm



120 687 mln USD



7,4%



100%



10,19%



powodzie, susze



Węgrzy wynaleźli między innymi silnik elektryczny, długopis kulkowy, język programowania BASIC i Kostkę rubika

OPIS PAWILONU: **activators. Locally active architecture** **Kurator: Gábor Fábíán**

Węgierski pawilon prezentował opowieść o tym, w jaki sposób stworzyć bardzo dobrze działającą przestrzeń w pozornie nienadającym się do tego miejscu. W mieście Eger na Węgrzech powstało unikalne centrum kultury, zbudowane (dosłownie) przez lokalną społeczność. Wystawa idealnie wpisywała się w główne hasło biennale, prezentując historię grupy ludzi, która pod okiem młodych architektów krok po kroku odbudowywała niewykorzystywany obiekt, przekształcając go w miejsce dla siebie. Pawilon został tak zaprojektowany, aby przedstawiać ducha tego procesu: wspólny stół, przy którym można wdać się w dyskusję z budowniczymi, karteczki na ścianach ukazujące rzeczy już zrobione i te dopiero czekające na realizację, a także szkice i przekroje. Ponadto zaprezentowano zdjęcia dokumentujące proces rewitalizacji obiektu i to, jak funkcjonuje on obecnie.

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: **Odbudowanie przestrzeni publicznej przez lokalną społeczność**

Nawiązując do słów kuratora wystawy, polityka i ekonomia mają największy wpływ na architekturę. Jednak niektórzy nie zamierzają się z tym pogodzić i mimo szalejącego kryzysu, postanawiają odzyskać przestrzeń, która powinna należeć do nich. Grupa wolontariuszy z Egeru postanowiła stworzyć centrum kultury, przekształcając w tym celu opuszczony obiekt. Inicjatywa nie miała wsparcia lokalnych władz, mimo to została przeprowadzona przez różnorodną grupę ludzi, w której skład wchodzili

m.in. studenci, pracownicy fizyczni, a nawet więźniowie. Wszyscy oni, pracując pod okiem architektów, poświęcili swój wolny czas na ożywienie tego miejsca. Wykorzystując to, co zostało zastane oraz przekazane przez różne firmy, zrealizowali unikatową przestrzeń, a sam proces budowy bardzo ich zintegrował. Na kompleks składa się nieduża kawiarnia, kilka sal wystawowych, pracownia oraz ogród, w którym urządzone są spotkania. Zespół funkcjonuje dziś jako miejsce dyskusji, spotkań, a także po prostu relaksu, a przy okazji sam na siebie zarabia, co dowodzi, że jest to zdecydowanie udane Success story.



41

Wielka Brytania

Opracowanie: Michał Wasielewski
Uczelnia: Politechnika Wrocławska
Uczestnik przygotował również opracowanie dotyczące wystaw:
 Portugalii (Wzorowa partycypacja społeczna w procesie projektowym), Rosji (Przywracanie ducha socrealizmu), Wenezueli (Ogródki działkowe jako remedium na kryzys w kraju)

42 | Model mieszkania na tzw. godziny; FOT. BEATA TYLEC/SERWIS PRASOWY WARSZTATÓW
43 | Wykres przedstawiający procent osób w przedziale wiekowym 18-29 lat mieszkających z rodzicami; IL. MICHAŁ WASIELEWSKI/W OPARCIU O BADANIA EUROSTATU



” Za wzorzec architektonicznego sukcesu postrzegam Szwecję, za ich program Milion Houses.

Jack Self



42



WIELKA BRYTANIA PODSTAWOWE DANE



Europa



London



monarchia parlamentarna



244 820 km²



katolicyzm



2848,755 mln USD



9,1%



100%



4,4%



powodzie



London jest najbardziej kosmopolityczną stolicą

OPIS PAWILONU: Home Economics Kuratorzy: Shumi Bose, Jack Self, Finn Williams

Wystawa *Home Economics* prezentowała pięć różnych modeli mieszkań, przy projektowaniu których uwzględniono aspekt czasu, jaki spędzamy w danej przestrzeni: godziny, dni, miesiące, lata i dekady. Wnętrza odwzorowano w skali 1:1. Zdaniem kuratorów, Wielka Brytania doświadcza obecnie nie tyle kryzysu mieszkalności, ile sposobu zamieszkiwania. Na przestrzeni ostatnich dekad nasze życie zmieniło się radykalnie, zmieniły się struktury rodzin, rola płci, nastąpiły masowe migracje, a także wzrosła liczba seniorów w ogólnej populacji. Nowe technologie dyktują sposoby i normy, według których pracujemy czy spędzamy czas wolny.

Wszystkie te czynniki zostały wzięte pod uwagę przy definiowaniu odpowiedzi na pytanie, jak powinien wyglądać współczesny brytyjski dom. Poszczególne projekty wnętrz zostały przygotowane we współpracy z architektami, artystami, deweloperami oraz instytucjami finansowymi. Ekspozycja stanowiła jednocześnie próbę znalezienia alternatyw dla powszechnej architektury mieszkaniowej.

WIELKA BRYTANIA SZWECJA POLSKA WŁOCHY SŁOWENIA



43

UDANE PRZEDSIĘWZIĘCIE: Idea mieszkania na swoim

Jest rok 1580. Londyn nawiedza kolejna plaga chorób. Skłania to królową Elżbietę I do wydania proklamacji dotyczącej zasad mieszkania w Londynie. Skutki tej odezwy trwają po dziś dzień i rozprzestrzeniły się na cały świat.

W tym wypadku Success story nie jest projektem ani zjawiskiem, lecz ideą. Idea ta zapoczątkowana została w tragicznych okolicznościach, bo podczas kolejnej plagi chorób, która nawiedziła Londyn. Królowa Elżbieta I zarządziła, by każda rodzina posiadała swój własny dom. Celem takiego przymusu było ułatwienie kontroli nad mieszkańcami oraz dbałość o warunki, w jakich żyją. To zapoczątkowało między innymi budowę domów szeregowych, które w ekonomiczny sposób zapewniły schronienie wielu rodzinom. Przy okazji po raz pierwszy na świecie wprowadzono numerację budynków,

ale – co najważniejsze – proklamacja wpłynęła na psychikę Brytyjczyków. Posiadanie własnego mieszkania było przymusem. Wraz z nadejściem rewolucji przemysłowej, a następnie dwóch wojen światowych sytuacja na rynku mieszkaniowym diametralnie się zmieniła. Z pomocą przyszła polityka budowy lokali socjalnych, która kontynuowała ideę mieszkania na swoim. Obecnie szacuje się, że w Wielkiej Brytanii jest najwięcej mieszkań socjalnych w Europie, a ich liczba stale rośnie. Jednym ze sposobów na przedstawienie funkcjonowania tej idei są raporty oparte na badaniach European Quality of Life Survey. Badaną grupą są osoby w wieku od 18 do 29 lat. Ostatnie wyniki, z 2011 roku, pokazują, jak duże dysproporcje istnieją pomiędzy Wielką Brytanią a krajami europejskimi, które pomimo niewielkich odległości charakteryzują się inną polityką mieszkaniową i zwyczajami.